ՎԱՐՉԱԿԱՆՔ.

(ՑՕՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՍԻՆՕԴԻ)

Ի 22ն Օգոստոսի 1885 ամի. Ըստ հրամանի ՆՈՐԻՆ ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՄԵԾՈՒԹԵԱՆ, ինքնակալին ամենայն Ռուսաց ի Լուսաւորչական Հայոց Սինոդի լուան զառաջադրութիւն Տեառն Կառավարչապետի քաղաքական մասին Կովկասու ի 14 Օգոստոսի տարեւոյս № 8099, յորում գրէ թէ, «Կառավարիչն Նախարարութեան Ներքին գործոց ծանուցանէ թէ ԹԱԳԱՒՈՐ ԿԱՑՍՐՆ ի 18 անցեալ Յուլիսի բարձրագոյնս հաճեցաւ հաստատել զԱրքեպիսկոպոսն Մակար յաստիճանի Վեհափառ Պատրիարք Կաթուղիկոսի Էջմիածնի և Հայկազեան ազգի, արձակելով զնա ի պաշտամանց վիճակաւոր Առաջնորդի Հայոց Նոր — Նախիջևանի և Բեսարաբիոյ և յանդամակցութենէ Սինոդին Էջմիածնի։ Ընդ նմին ՆՈՐԻՆ ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ բարեհաճեցաւ հրամայել, նախ՝ այժմէն իսկ յայտնել Մակար Արքեպիսկոպոսի զբարձրագոյն հաստատութենէ Նորին յաստիճան Պատրիարքի և հրաւիրել զնա ուղևորել Էջմիածին, ուր նա պարտէ ընդունել զերդումն վասն հաւատարմութեան գահին ամենայն Ռուսաց և զօծումն ըստ ծիսից Հայոց եկեղեցւոյ։ Երկրորդ ի վերայ իսկական հիման 923 յօդուածոյ Ա. մասին 9 րդ հատորոյ օրինաց առաջարկել ի բարձրագոյն ստորագրութիւն զհրովարտակն (գրամօտ) հաստատութեան Պատրիարք Կաթուղիկոսին Մակարայ յայն աստիճան, զոր յետ գրոշմելոյն մեծ արքունական կնքով, առաքել առ Կառավարչապետն քաղաքական մասին Կովկասու, վասն յանձնելոյ Պատրիարքին զկնի գալստեան Նորա ի տահմանս Կովկասու։

Ընդ նմին ՆՈՐԻՆ ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ ամենողորմածաբար բարեհաճեցաւ շնորհել Նորին Սրբութեան զաղամանդեայ խաչ Վեղարի և զասպետական նշան Սրբոյն Ալէքսանդրի Նևսկւոյ։

Զայսմ բարձրագոյն կամաց հաղորդեալ է Տոատոս Սեկրետար Դուրնովն կառավարչին նախարարութեան այլազգաւան գործոց և Պատրիարք Կաթուղիկոսին Մակարայ, զարմէ պատիւ ունիմ ծանուցանել Սինոդիդ ի հետևումն առաջարկութեան Նորին ի 26 Ապրիլի այսր ամի № 1338»։

Ի Տեղեկութեանց գործոց Սինոդիս երևի զի, ի ժողովել այսր հոգևորական և աշխարհական պատգամաւորաց Հայոց Նշանակելոց յընտրութիւն Նորոյ Կաթուղիկոսի ազգիս, համաձայն առաջադրութեան Տեառն Կառավարչապետի քաղաքական մասին Կովկասու $\frac{5 \text{ Մարտի}}{6 \text{ Ապրիլի}}$ այսր ամի № 3343 բացաւ ժողովն ընտրութեան Կաթուղիկոսի ի Տաճարի Մայր Աթոռոյս Սրբոյ Էջմիածնի ի 20 և ի 21 Ապրիլի ամսոյս և ըստ ընտրութեան պատգամաւորաց նշանակեցան ի կոչումն աւագագոյն կանդիդատաց վիճակաւոր առաջնորդն Հայոց Զմիւռնիոյ Մելքիսեդեկ Եպիսկոպոս Մուրատեանց և վիճակաւոր Առաջնորդն Հայոց Նոր—Նախիջևանի և Բեսարաբիոյ և աւագ անդամ Սինոդիս Մակար Արքեպիսկոպոսն, որոց ընտրողական թերթք ի 26 ամսոյս № 1338 առաքեցան առ Կառավարչապետն քաղաքական մասին Կովկասու, վասն առաջարկելոյ ի հաստատութիւն ԹԱԳԱՒՈՐ ԿԱՅՍԵՐ։

ՀՐԱՄԱՅԵՑԻՆ, Ընդել զհետեւեալս, նախ զանուն Նորին Վեհափառութեան այսուհետև յիշատակել ի ժամ Պատարագի և ի պատշաճաւոր աղօթս ի Տաճարի Մայր Աթոռոյն Սրբոյ Էջմիածնի հանդերձ գոհացողական մաղթանօք վասն բարօրութեան և երկարութեան կենաց ՆՈՐԻՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՄԵԾՈՒԹԵԱՆ և բոլոր Օգոստափառ տան Նորա, որ ամենաողորմածաբար բարեհաճեալ ընդ ազգային ընտրութիւն պարգևեաց մեզ Հայաստանեայց սուրբ եկեղեցւոյ արժանաւոր գլուխ ի պարծանս և ի մխիթարութիւն համազգեաց մերոց։ Եւ վասն սոյին կարգաւ վարելոյ և ի միւս ենթադրեալ Սինոդիս տնօրէնութեան յեկեղեցիս Հայոց հեռագրօք հաղորդել վիճակաւորաց Հայոց Ռուսաստանի, Պարսկաստանի, Հնդկաստանի և Եւրոպատականի պատուիրելով նոցա զվերոգրեալ Բարձրագոյն բարեհաճութենէ հրատարակել ի գիտութիւն բոլոր Հայազգեաց պատշաճաւորն բանախօսութեամբ յեկեղեցիս Հայոց իւրաքանչիւր թեմի։

Երկրորդ՝ պատշաճաւոր հեռագրով ի դիմաց Ա-տենակալաց Սինոդիս և ուխտի բոլոր Միաբանութեան Էթոռոյս շնորհաւորել նորոգ հաստատեալ Կաթուղիկոսի Ազգիս զԲարձրագոյն բարեհաճութիւն ՆՈՐԻՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՄԵԾՈՒԹԵԱՆ ընդ հաստատութիւն նորա յայն վեհ աստիճան Պատրիարքք—Կաթուղիկոսութեան։

Երրորդ զհաստատութենէ Նորոյ Կաթուղիկոսի ամենայն Հայոց հեռագրով և առանձին գրութեամբ հաղորդելով Պատրիարքին Հայոց Կ. Պոլսոյ, հրաւիրել զնորին Բարձր Սրբազնութիւն ի միաբանական օրհներգութիւն վասն երկարութեան կենաց Թագաւոր Կայսեր ամենայն Ռուսաց և Վեհափառ Սուլթանին Տաճկաց, ընդ որոց հովանաւորութեամբք համաձնեալք մեր ի Ռուսաստան և ի Տաճկաստան վայելեն զազատութիւն բարօրութեան և խաղաղաւէտ կենցաղավարութեան։ և
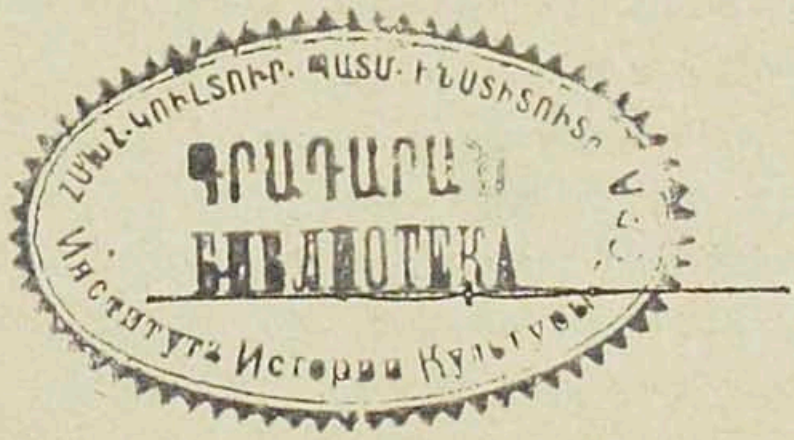
Չորրորդ զԲարձրագոյն հաստատութենէ Վեհափառ Կաթուղիկոսի ազգիս Տեառն Տեառն Մակարայ հրատարակել միջոցաւ Էրարատ ամսագրոյ։ Իսկ վասն նշանակելոյ և առաքելոյ զյատուկ հրաւիրակս ի ճանապարհորդակցութիւն Նորին Էթոռս Սրբոյ Էջմիածնի ռալ առանձին զեկուցումն։